

Tevlingsreglement

Hest og ridning

Revidert av tevlingsnemda i NBU, 2013

REGEL FOR NBU-MESTERSKAP HEST OG RIDNING

Hest og ridning er delt inn i fire deler, en teoridel, en del med tekniske rideferdigheter, en del med behandling og daglig stell av hest, og en del hvor man skal mønstre en hest. Tevlingen er delt opp slik at tevlernes på best mulig måte skal vise sine ferdigheter og kunnskaper innen hestefaget. Tevlingen bygger på grunnleggende kunnskap som er nødvendig å ha for trygg, og forsvarlig hestebruk.

Tevling i Hest og ridning involverer levende dyr som skal behandles av flere personer. Hensynet til dyret skal alltid komme først.

TEVLINGENS OPPBYGGING

1. Teori
2. Tekniske rideferdigheter: Ridningen består av et rideprogram med ulike øvelser fra dressur og sprangridning. Her skal deltagerne vise sine rideferdigheter, og det legges vekt på teknikk, bruk av gode rideveier og vise et godt samarbeid mellom hest og rytter.
3. Behandling og daglig stell av ridehest: En praktisk prøve av tevlernes ferdigheter og kunnskap om daglig stell og håndtering av ridehest, samt utstyr.
4. Mønstring av hest: En praktisk prøve av tevlernes ferdigheter og kunnskap om riktig framvisning av hesten på utstilling.

Før tevlingen begynner skal det være presentasjon av dommerne, med erfaring, hvilken del av tevlingen de dømmer, og hva de legger vekt på.

Del 1 utføres skriftlig og samtidig for alle tevlernes, fortrinnsvis før de praktiske delene tar til. Del 2, 3 og 4 kan gjennomføres samtidig på forskjellige steder på tevlingsarenaen. Det er en fordel at de som enda ikke har tevet ikke får stå og se på de som tevlere i del 3 og 4.

Programmet for del 2 er tilgjengelig på nbu.no, og tevlernes har selv ansvaret for å lære seg dette på forhånd. De vil også få en tegning av ridebanen med hvor hindre og eventuelle kjepler er plassert. I 2013 finnes det 2 mulige programmer.

For tevlere på fylkesnivå er det mulig å gjennomføre kun del 1 og 2.

1. TEORI

Teoridelen teller 20% av tevlingen totalt. (40% ved arrangement på fylkesnivå, kun del 1 og 2)

Hensikten med teoridelen av tevlingen er å teste deltakernes kunnskap om hest, med fokus på sikkerhet og forsvarlig behandling av hest og utstyr. En del av dette er også kunnskap om hva som skal gjøres i situasjoner hvor hest og/eller rytter har vært utsatt for en ulykke eller skadesituasjon. Teorien hentes fra egnet hestelitteratur og sikre kilder. Vanskelighetsgraden skal ligge opp mot de øverste gradene av NRFs rideknapp.

Temaer for spørsmål:

Sikkerhet: Sikkerheten på teoridelen skal gjenspeile seg i en fornuftig bruk av hest i praksis. Forklaringen av hvorfor, er spesielt viktig her (se www.rytter.no). F. eks skal tevlene redegjøre for bruk av hest i trafikken, og lovverk knyttet til dette. Hva som er viktig å huske på når en tar med en hest på f. eks et ridestevne, utstilling, en annen stall etc. (ha orden på vaksinerings, huske hestepass osv).

Fôring: Hva er bra fôring for en hest? Det finnes utallige teorier om hvordan man best fører en hest. Det er viktig å presisere hva slags type hest som skal fôres. En må i rettingen av oppgavene også ta høyde for at forskjellige hestemiljøer har forskjellig oppfatning av hva som er best for hestene (særlig i forhold til hva slags grovfôr som benyttes). En kan også stille spørsmål om hvor mye tørstoff (TS) som er i de forskjellige fortypene, hvor mye energi som er i en fôrenhet etc.

Utforming av stall og stallplass: Still spørsmål om krav til utforming av stall og stallplass for hester av forskjellige størrelser. Hva er det krav om at det skal være i en stall med mer enn ti hester? (Vaskespilt, isolert sykeboks, fôrrrom, salrom etc). Det kan også stilles spørsmål om hva som er god inngjerding på et beite.

Utstyr: Både til hest og rytter. Saler, badasjer etc. Hva er sikkert og godkjent rideutstyr? f. eks skal tevlene velge ut hva som bør benyttes eller ikke av hjelmer, skotøy og lignende. Og hvordan er merking av dette utstyret. En kan vise forskjellige typer hodelag, saler og annet seletøy – hva er dette?

Hestens atferd: Hester er flokkdyr, som i utgangspunktet levde på steppene i høylandet. Hvor mange timer om dagen er det da naturlig at en hest spiser?

Hestens anatomi: Spørsmål om f. eks hestens fordøyelse. Sette navn på skjelletdeler (særlig i hestens bein).

Sykdommer: Hvilke sykdommer er «vanlig» for hester? Hvilke sykdomstegn ser en hos en hest med en spesifikk sykdom, og hva er følgene av denne sykdommen. Hvilke alvorlige sykdommer har høyest dødelighet? Hvor ofte skal hester vaksineres? (obs. forskjellig regelverk for travhester og ridehester).

Konkurranser: Hvilke klasser finnes innen sprang og dressur? Det kan også komme spørsmål fra trav, distanseritt, feltritt, mounted games mm. Hva kreves av sikkerhets utstyr i forskjellige konkurranser?

Raser: Hvilke er de klassiske norske hesterasene? Hvilke størrelser har de forskjellige? Hva kjennetegner en gitt rase? Hva er forskjellen mellom en varm-, kald- og fullblodshest?

Det overnevnte er forslag og arrangør står fritt til å utforme spørsmålene som de selv vil, men innenfor disse temaene. Arrangør vektlegger også temaene som de selv vil. Ikke alle temaer må ikke være representert, men teoridelen skal inneholde minst to spørsmål om sikkerhet.

Det skal være mellom 10 og 20 spørsmål. Det anbefales å velge 20 spørsmål, og ha avkrysning med 5 svaralternativer.

Maks poengsum på teoridelen er 20 poeng. Poengfordelingen settes av arrangør/dommer, alt etter hvor mange og hva slags spørsmål man velger.

Tidsbegrensingen settes av arrangør på mellom 10 og 15 minutter.

Spørsmålene skal være klare på forhånd, og deles ut til alle tevlere samtidig. Arrangør stiller med spørsmål/svarark, skriveunderlag og kulepenner.

2. TEKNISKE RIDEFERDIGHETER

Del 2 teller 40% av tevlingens totalsum. (60% ved arrangering på fylkesnivå, kun del 1 og 2)

Hensikten med den tekniske ridedelen er at tevlerne skal få vise god behandling av ridehest gjennom et rideprogram med vanskelighetsgrad tilsvarende Lett C i dressur og LC ponni kat 1 (60 cm) i sprangridning. Programmet skal ta ca 5 minutter.

Arrangør er ansvarlig for å stille med trygge hester som er trent for dette nivået. Det skal være hester som kan brukes av flere ryttere, men tilstrekkelig i antall slik at ikke hestene brukes «for mye» (dette må hestenes eier avgjøre).

Deltagere er ansvarlig for å stille med utstyr til eget, forsvarlig bruk – altså minimum hjelm og sko med hel.

I 2013 finnes det 2 ulike programmer arrangør kan velge mellom. Disse finnes på nbu.no under tevling – våre tevlinger – hest og ridning. Hvilket program som legges til grunn for denne delen annonseres for tevlerne i god tid før tevlingen. Tevlerne har selv ansvaret for å lære seg programmet på forhånd. Ved ankomst til tevlingsarenaen vil de få programmet og en tegning av ridebanen (med plassering av hindre og eventuelle kjebler). Feilridning straffes med poengtrekk, men kan ikke føre til eliminering.

Hensikten med programmet er å vurdere rytterens grunnleggende rideferdigheter i skritt, trav og galopp. Rytteren skal ha evnen til å vise gangartene på rette og bøyde spor (volter), overganger gjennom mellomliggende gangarter, galoppfatninger og holdt. Rytter skal også få hestens aksept av bittet, vise korrekte sits og bruk av hjelpere, samt evnen til å bruke ridebanens veier riktig. Programmene gir god forklaring på hva som kreves og vektlegges, og poenggivning.

Denne delen av tevlingen preges av et tett samarbeid mellom hest og rytter. Koordinasjon, nøyaktighet og konsentrasjon er viktig. Tevlingen går på tid, men det er ikke nødvendigvis mest hensiktsmessig å utføre tevlingen så raskt som mulig da dette ikke lønner seg i alle situasjoner. Sikkerheten hos hest og rytter skal alltid settes i først. Dommer har muligheten til å gripe inn om de mener deltageren er uaktsom. Dersom dette gjentar seg har dommer mulighet til å avbryte programmet og eliminere deltageren fra del 2.

3. BEHANDLING OG DAGLIG STELL AV RIDEHEST

Del 3 teller 20% av tevlingen totalt.

Hensikten med delen er å vise god behandling av hesten og få med de viktige punktene i det daglige stellet av en ridehest og utstyr.

Hestene skal være pusset på forhånd, og det anbefales at deltagerne kun skal vise det mest grunnleggende ved stell av hest (rekkefølgen på hvilke børstes som skal brukes og sjekke at det ikke er noe der utstyret skal sitte), og legge på utstyret.

Alle tevlerene skal ha lik utgangsposisjon ved tevlingsstart av hensyn til tilpassing av utstyr. Hesten skal være bundet med grime. Salgjorden skal være spent i ytterste eller innerste hull. På hodelaget skal nesereim, og hakereim være uspent.

Til denne delen av tevlingen skal det være minst 3 hester, og en dommer på hver hest. Dommerene skal ha et sjekkskjema, og om tevleren sjekker alle punktene på en tilfredsstillende måte skal dette belønnes med full pott (20 poeng).

Tevler skal gjennomføre dette:	Maks poeng
- Visitering – se og kjenne etter sår og skader på hesten.	5 poeng
- Børsting (vise frem 5 børster/annet pusse utstyr i riktig rekkefølge)	3 poeng
- Kontroll rensing av høver og sko.	3 poeng
- Kontroll av utstyr, sal og hodelag	2 poeng
- Oppsaling og bisling	3 poeng
- Avsaling og avbisling	2 poeng
- Etterkontroll av hest og utstyr (etter ridning).	3 poeng
Maks totalt sum	20 poeng

Det er en fordel at tevleren forklarer muntlig hva han/hun gjør til dommeren gjennom hele del 3.

Dommeren vurderer hvordan tevleren utfører de forskjellige punktene nevnt ovenfor, både faglig og sikkerhetsmessig, samt hvordan tevleren omgås hesten.

Arrangør stiller med hester, pusseutstyr (ha rikelig med børster), og saltøy.

4. MØNSTRING AV HEST

Denne delen teller 20% av tevlingen totalt.

Formålet med mønstring av hest er å fremme forståelsen for hvilken betydning en korrekt mønstring har, både skjønnsmessig og yrkesmessig. Hesten skal føres i skritt og trav, det skal vises korrekte vendinger og hesten skal stilles for dommer.

Tevling i mønstring av hest bør foregå med hester som er øvet opp ved riktig behandling og dressur. Dersom det er få deltakere og en har en rolig hest, vil alle deltakerne kunne mønstre samme hesten. Dersom det er mange deltakere, vil hesten ofte bli vanskeligere å mønstre på slutten. Er det over 10–12 deltakere er det derfor aktuelt å bruke to hester. Da bør en ordne det slik at senior og junior mønstrer hver sin hest.

Hesten skal ved mønstring bære bisset og tøylar. Tevlinga bør foregå på en mest mulig plan plass.

Mønstringa i skritt og trav skal foregå slik:

Hesten skal føres i skritt ca. 20 meter, vendes til høyre, føres tilbake i skritt etter samme linje 5-6 meter forbi dommerne, vendes til høyre igjen og tilbake til dommerne. Deretter føres hesten en tilsvarende runde, men noe lenger i trav.

Tevlerens oppgave

Oppstilling for dommer

Hesten stilles opp rett foran og 5-6 meter fra dommerne på et horisontalt plan med mansida vendt fra dommerne. Hesten skal hvile tyngden likt på alle bein, og slik at beina verken er understilt eller bakutstilt. Dommerne skal se alle fire beina. Nærmeste frambein en hovlengde lenger fram enn det andre og nærmeste bakbein en hovlengde lenger tilbake enn det andre. Hestens hode og hals skal være rettet rett fram og i en naturlig stilling. Framviseren skal plassere seg foran hesten med front mot den og med tak om tøylene med ei hand på hver side, en handsbredde fra bittet. Albuene skal være rettet ned, ikke ut! Når dommerne skal se hesten forfra, stiller en seg på hestens venstre side. Mønstreeren skal stå på høyde med hestens bog med grep om tøylene for føring i skritt.

Føring i skritt

Når en fører hesten enten det er i skritt eller i trav skal en alltid gå på hestens venstre side, altså ha hesten til høyre for seg. Med høyre hand har en grep om tøylene en handsbredde fra bittet med pekefingeren mellom tøylene. Venstre hand holder den ledige tøyleenden. En skal gå på høyde med hestens bog og nær inntil hesten, IKKE gå og dra hesten etter deg. Hesten skal føres i rask ledig gange og framviseren går selv i takt med hesten dersom det faller naturlig. For at dommerne skal få anledning til å se hesten skritte ut må hesten føres rett fram i ca. 20 meter, og så vendes og føres rett imot dommerne igjen. Hesten føres i skritt litt forbi dommerne slik at de også får sett hesten fra siden. Det er umulig for dommerne å få sett hvordan hesten skritter dersom den føres i en stor sving eller i en eller annen form for slangelinje.

Føring i trav

Når hesten føres i trav flyttes handgrepet i tøylene ca. 30 cm. fra bittet, slik at hesten får den nødvendige ledighet med hodet. Det er viktig at den som mønstrer løper ledig og ikke binder seg til å løpe i takt med hesten, det bør falle naturlig. Det skal være en jevn overgang fra skritt til trav og fra trav til skritt. Travet skal være friskt og ledig. Også i trav føres hesten rett fram, men noe lenger enn det er gjort i skritt. En går over til skritt før en vender hesten og fører den i trav tilbake til dommerne igjen og litt forbi disse.

Vendinger

Alle vendinger skal under mønstringa gjøres mot høyre. En skal altså ta yttersvingen selv og ikke stille seg rolig i midten og la hesten gå rundt en. Fra trav går en over i skritt før en vender. Vendingene skal gjøres bestemt slik at de ikke foregår i kurver. Vendingene skal være skarpe. En skal føre hesten tilbake til dommerne etter samme linje som en gikk fra dem.

Tøyleføringen

Tøyleføringen skal vise orden med den ledige tøyleenden og korrekt grep. Hesten må få så lang tøyle at den kan bevege hodet fritt, men den må ikke være lenger enn at en stadig har kontroll over hesten. Strekket i begge tøylene skal være likt, og tøyleføringen skal vise at en med tøylene dirigerer hesten korrekt og bestemt.

Framviserens holdning

En må ved mønstring av hest passe på sin egen holdning. Se aldri ned eller på hestens bein under føringa i skritt eller trav, blikket skal være retta framover. Når en får hesten til å innta

den grunnstilling en ønsker, inntar en selv en rett stilling og markerer med dette overfor dommerne at en er klar for bedømming. I det hele skal framviseren opptre bestemt og kvikt, slik at mønstringa kan foregå med presisjon.

Dømming

Maks poeng for mønstringsdelen er 20 poeng. Oppstilling for dommer, føring i skritt og trav kan gi maks 4 poeng hver, vendinger, tøyreføring og framviserens holdning maks 1 poeng hver og helhetsinntrykk maks 5 poeng. Dommeren avgjør hva som skal til for å oppnå full pott ut i fra de overnevnte kriteriene og beskrivelser.